

Elever i förskoleklassen läsåret 2020/21

I denna promemoria redogör vi för statistiken över elever i förskoleklass läsåret 2020/21. Statistiken publiceras också i tabeller på Skolverkets webbplats. Här finns dessutom kvalitetsdeklarationer för den officiella statistiken.

www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/

Sammanfattning

- Antalet elever i förskoleklassen är drygt 123 000 läsåret 2020/21, vilket är 1 520 elever fler än föregående läsår.
- Läsåret 2020/21 går 97,8 procent av alla sexåringar i befolkningen i förskoleklass, vilket är i nivå med föregående läsår.
- Av alla elever i förskoleklassen är drygt 49 procent flickor och knappt 51 procent pojkar. Könsfördelningen skiljer sig dels mellan skolor med olika typer av huvudmän, dels mellan yngre och äldre elever.
- Drygt 11 procent av förskoleklasseleverna går i skolor med enskild huvudman. Denna andel har ökat något under de senaste tio läsåren.
- Av alla elever i förskoleklass har knappt 25 procent ett annat modersmål än svenska, vilket är drygt 1 procentenhet färre jämfört med föregående läsår.
- Andelen som får möjlighet att utveckla sitt modersmål i förskoleklassen, av de elever som har ett annat modersmål än svenska, har minskat de senaste två läsåren.
- Det totala antalet skolenheter med förskoleklass har minskat kontinuerligt de senaste tio läsåren. Läsåret 2020/21 är antalet skolenheter knappt 3 580, vilket är 38 skolenheter färre än föregående läsår.

Bakgrund

Om förskoleklassen

Skolplikt och elevernas ålder

Förskoleklassen infördes läsåret 1998/99. Från och med höstterminen 2018 är den tidigare frivilliga skolformen obligatorisk. Det innebär att barn som är bosatta i Sverige har skolplikt från höstterminen det år då de fyller sex år. Skolplikten ska först fullgöras i förskoleklassen under ett år och därefter i grundskolan eller motsvarande skolformer. Det finns dock möjligheter att tidigare- eller senarelägga skolstarten ett år.¹ Därmed kan det dels utöver sexåringar även finnas femåringar och sjuåringar i förskoleklassen, dels vara sexåringar som inte går i förskoleklassen utan istället återfinns i förskolan eller i årskurs 1 i grundskolan, sameskolan, grundsärskolan eller specialskolan.

Huvudmän

Kommuner, enskilda och staten kan vara huvudmän för förskoleklassen. Staten är endast huvudman för förskoleklass vid skolenhet med specialskola eller sameskola.²

Fristående skolenheter, dvs. skolenheter med enskilda huvudmän, kan ha olika inriktningar. I statistiken redogörs för uppdelningen av de fristående skolenheterna utifrån allmän inriktning, konfessionell inriktning samt inriktning mot waldorf-pedagogik.

Internationella skolor

En internationell skola är definierad som en skola där utbildningen, istället för att följa en svensk läroplan, bedrivs enligt ett annat lands läroplan eller en internationell läroplan, och som i första hand riktar sig till elever som är bosatta i Sverige för en begränsad tid.³ Internationella skolor kan ha antingen kommunal eller enskild huvudman.

Modersmålsstöd

Förskoleklassen ska medverka till att elever som har ett annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla båda det svenska språket och sitt modersmål.⁴ I förskoleklass är dock huvudmännen inte skyldiga att erbjuda modersmålsundervisning på samma sätt som i grundskolan, gymnasieskolan och motsvarande skolformer. Hur modersmålsstöd i förskoleklass utformas på den enskilda skolenheten beslutar rektorn om.

¹ 7 kap. 4 och 10–11 a §§ skollagen (2010:800).

² 2 kap. 2, 4 och 5 §§ skollagen.

³ 24 kap. 2 § skollagen.

⁴ 9 kap. 10 § skollagen.

Om statistiken

I detta pm presenteras statistik om elever i förskoleklass och skolenheter med denna skolform. Därutöver ingår motsvarande statistik om internationella skolor.

Elevstatistiken innehåller uppgifter om könsfördelning och elevernas ålder. Det framgår också hur stor andel av eleverna som går i skolor med olika typer av huvudmän samt hur stor andel av eleverna i fristående skolor som går i skolor med olika inriktningar och hur många elever som går i internationella skolor.

Vidare redovisas statistik om elever med andra modersmål än svenska. Det handlar om hur många elever som har ett annat modersmål än svenska och hur många som får möjlighet att utveckla annat modersmål än svenska.

Skolornas kännedom om antalet elever som har ett annat modersmål än svenska uppkommer vanligen genom att vårdnadshavare fyller i uppgifter om förekomst av annat modersmål på en blankett till skolan eller genom att det kommer in en ansökan om stöd till att utveckla annat modersmål än svenska till skolan. Detta innebär att statistiken inte redovisar det totala antalet elever som har ett annat modersmål än svenska utan istället det antal som skolorna har kännedom om.

Statistiken om skolenheter redovisas utifrån huvudmannatyp.

I löpande text i pm:et avrundas sifferuppgifter till tre informationsbärande siffror. Det betyder till exempel att 1 083 417 elever anges som 1 080 000 elever och att 13 128 lärare anges som 13 100 lärare. Alla beräkningar utgår dock från icke avrundade uppgifter.

Insamling av uppgifter

Statistiken över elever i förskoleklass ingår i Sveriges officiella statistik och avser elever i förskoleklass, inklusive vid internationella skolor, den vecka den 15 oktober infaller. Skolverket begär in uppgifter från huvudmännen via Statistiska centralbyrån (SCB).

Bakgrundsinformation kommer från Registret över totalbefolkningen samt Utbildningsregistret hos Statistiska centralbyrån (SCB).

Jämförbarhet över tid

Statistiken för året jämförs i första hand med föregående läsår samt för en period på tio läsår.

Från och med läsåret 2019/20 rapporteras endast ett modersmål per elev, i första hand det modersmål som eleven får möjlighet att utveckla i förskoleklassen. Tidigare har samtliga språk som eleven har som modersmål redovisats i statistiken.

Att förskoleklassen tidigare var frivillig och är obligatorisk sedan läsåret 2018/19 påverkar jämförbarheten över tid i fråga om deltagandet.

Statistik för internationella skolor räknades tidigare in i motsvarande statistik för grundskolan, men sedan läsåret 2016/17 redovisas de internationella skolorna i en egen kategori.

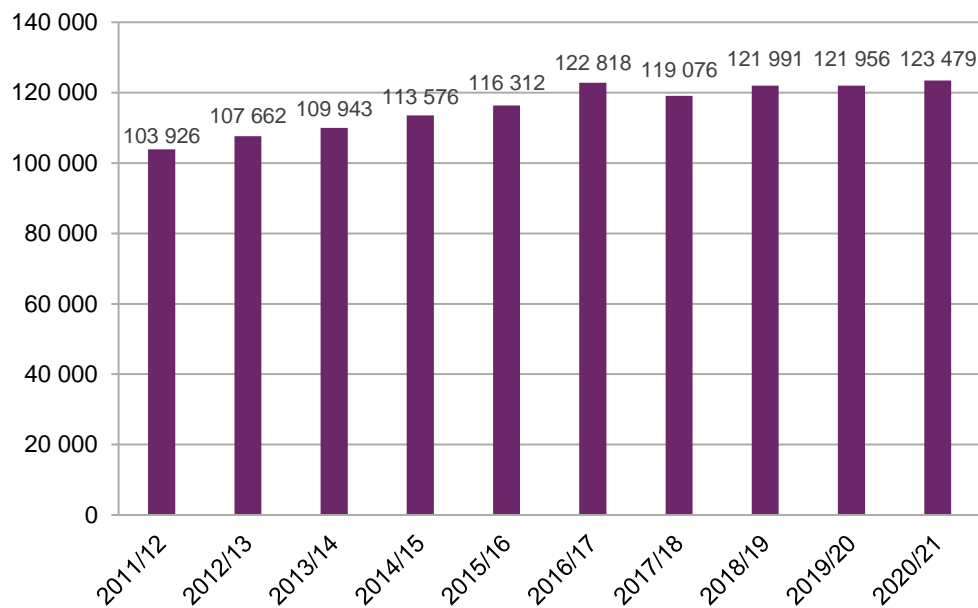
I den tidigare skollagen (1985:110) användes den organisatoriska enheten skola, och den ersattes med begreppet skolenhet i den nu gällande skollagen (2010:800). Skolverkets statistikredovisning anpassades efter det nya begreppet från och med läsåret 2012/13. Med anledning av förändringen har en del skolor delats upp på flera skolenheter och andra har omorganiserats. Övergången från skolor till skolenheter i statistiken innebar en tydlig ökning av antalet kommunala enheter läsåret 2012/13 jämfört med tidigare läsår.

Antalet elever

Antalet elever som går i förskoleklass läsåret 2020/21 är drygt 123 000. Det är 1 520 elever fler än föregående läsår.

I diagram 1 visas utvecklingen av antalet elever i förskoleklassen de senaste tio läsåren.

Diagram 1. Antal elever inskrivna i förskoleklass läsåren 2011/12–2020/21.

Källa: Förskoleklassen, Elever, tabell 2A för läsåren 2011/12–2020/21.

Diagrammet visar att elevantalet ökade kontinuerligt under läsåren 2011/12–2016/17, men att det har varit relativt stabilt de senaste fem läsåren.

Elevsammansättningen

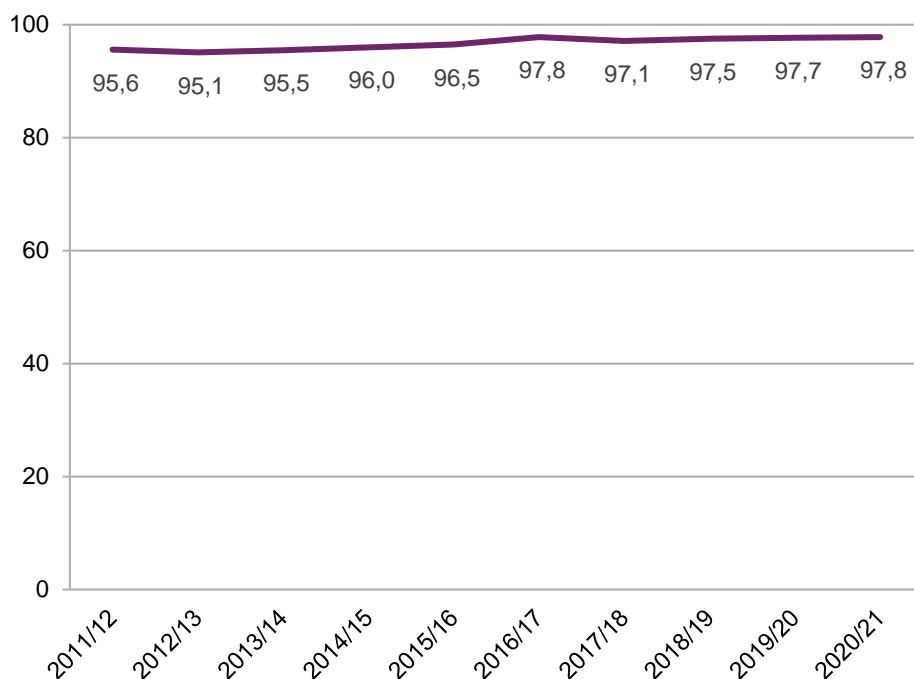
Ålder

Av de drygt 123 000 eleverna i förskoleklass fyllde 98,9 procent sex år, 0,5 procent fem år och 0,7 procent sju år under 2020.

Läsåret 2020/21 går 97,8 procent av alla sexåringar i befolkningen i förskoleklass, vilket är i nivå med föregående läsår då motsvarande andel var 97,7 procent.

Diagram 2 visar andelen sexåringar i befolkningen som är inskrivna i förskoleklass för de senaste tio läsåren.

Diagram 2. Andel av alla sexåringar i befolkningen som är inskrivna i förskoleklass läsåren 2011/12–2020/21.

Källa: Förskoleklassen, Elever, tabell 2C för läsåren 2011/12–2020/10.

Andelen av landets sexåringar som går i förskoleklass har ökat kontinuerligt sedan skolformen infördes läsåret 1998/99 men har varit relativt stabil de senaste fem läsåren.

Som en konsekvens av att barn kan börja fullgöra skolplikten vid olika åldrar kan sexåringar även återfinnas i andra skolformer. Innevarande läsår var exempelvis 839 elever i årskurs 1 i grundskolan⁵ sex år eller yngre år 2020.

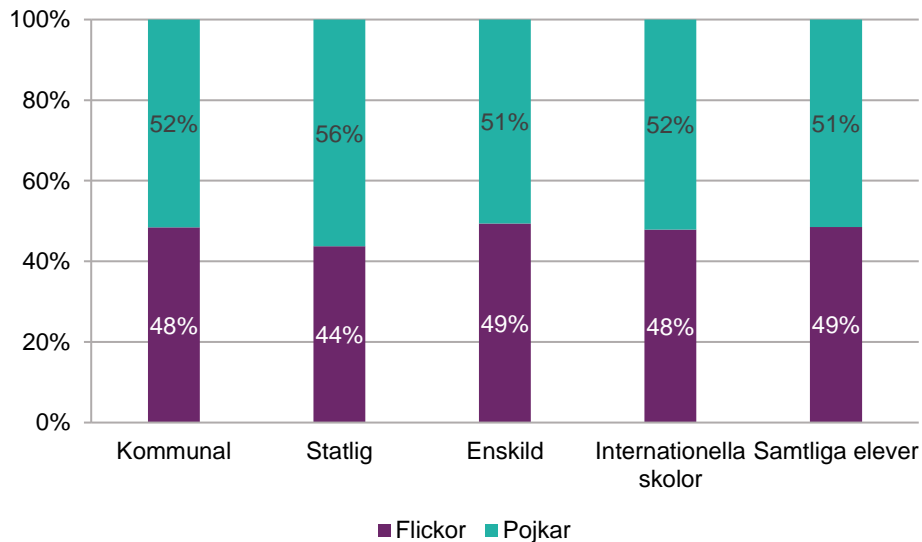
⁵ Inklusive sameskolan och internationella skolor

Flickor och pojkar

Av alla elever i förskoleklassen är 49 procent flickor och 51 procent pojkar.

Diagram 3 visar könsfördelningen bland eleverna med olika typer av huvudmän.

Diagram 3. Könsfördelning bland elever i förskoleklassen per huvudmannatyp läsåret 2020/21.

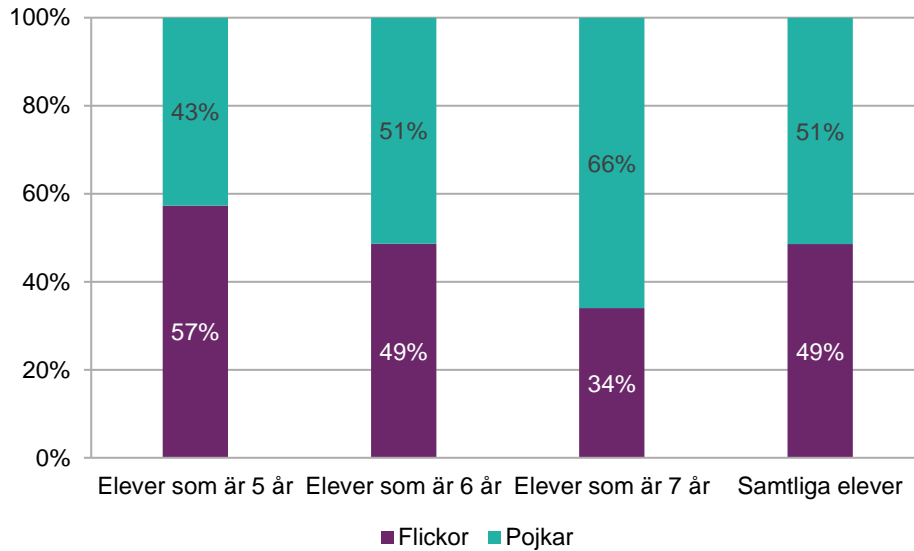
Källa: Förskoleklassen, Elever, tabell 2B för läsåret 2020/21.

Könsfördelningen bland eleverna skiljer sig mellan olika typer av huvudmän. I skolenheter med kommunal huvudman motsvarar könsfördelningen den totala fördelningen av flickor och pojkar i förskoleklass, den minimala skillnad som syns i diagrammet beror endast på avrundning. Medan könsfördelningen är mer jämn i skolenheter med enskild huvudman är andelen pojkar tydligt högre i skolenheter med statlig huvudman.⁶

Könsfördelningen skiljer sig också mellan eleverna beroende på om de fyllde fem, sex eller sju år under 2020, vilket visas i diagram 4 på nästa sida.

⁶ Observera att antalet elever i förskoleklass med statlig huvudman är lågt, 80 elever.

Diagram 4. Könsfördelning läsåret 2020/21 bland elever i förskoleklassen per ålder år 2020.

Källa: Förskoleklassen, Elever, tabell 2B för läsåret 2020/21.

Bland femåringarna i förskoleklassen är 57 procent flickor och 43 procent pojkar och bland sjuåringarna är 34 procent flickor och 66 procent pojkar.

Huvudman

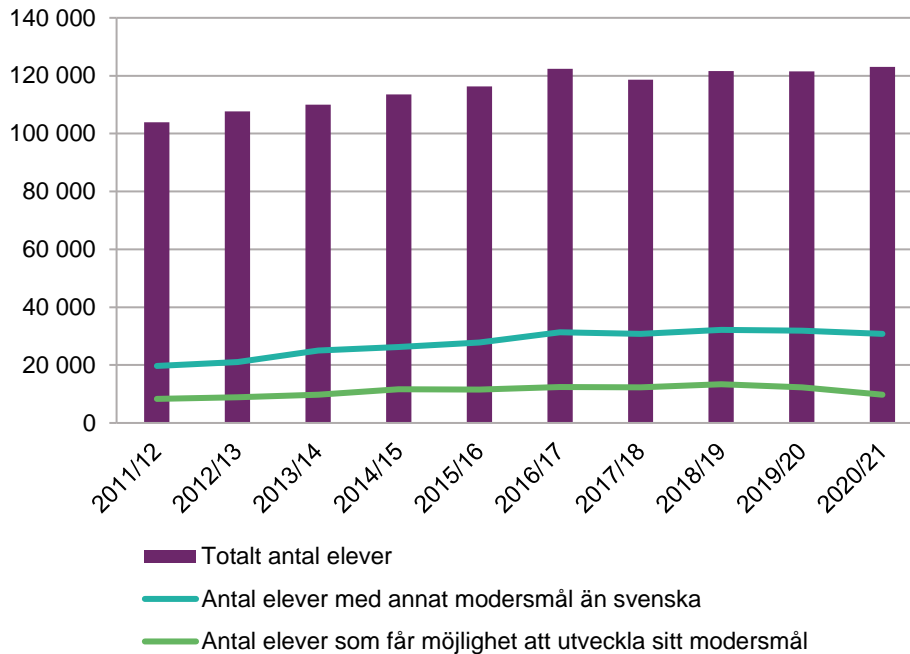
Läsåret 2020/21 går 109 000 av de totalt drygt 123 000 eleverna i förskoleklass i skolenheter med kommunal huvudman. Vidare går 13 900 elever, vilket motsvarar drygt 11 procent av eleverna i förskoleklassen, i en skola med enskild huvudman. Detta är i nivå med föregående läsår, men sett över en tioårsperiod har andelen elever som går i en skola med enskild huvudman ökat kontinuerligt. För tio år sedan var motsvarande andel knappt 10 procent. Antalet elever i förskoleklass med statlig huvudman är 80.

De flesta av eleverna i förskoleklass med enskild huvudman, knappt 88 procent, går i en skola med allmän inriktning. Knappt 8 procent av eleverna i fristående skolor går i skolenheter med konfessionell inriktning och knappt 5 procent i skolor med inriktning mot waldorfpedagogik.

Elever med annat modersmål än svenska

Läsåret 2020/21 har drygt 30 700 av eleverna i förskoleklass ett annat modersmål än svenska. Det motsvarar knappt 25 procent och som diagram 5 visar är det drygt 1 procentenhet lägre jämfört med föregående läsår.

Diagram 5. Antal elever med annat modersmål än svenska samt antal elever som får möjlighet att utveckla sitt modersmål i förskoleklassen läsåren 2011/12–2020/21.

Källa: Förskoleklassen, Elever, tabell 3 för läsåren 2011/12–2017/18 och tabell 3A för läsåren 2018/19 och 2020/21.

Andelen elever med ett annat modersmål än svenska har tidigare ökat kontinuerligt under de senaste tio läsåren. Läsåret 2011/12 var motsvarande andel 19 procent.

Av de elever som har annat modersmål än svenska får knappt 32 procent möjlighet att utveckla sitt modersmål i skolan, vilket är en minskning med 7 procentenheter jämfört med föregående läsår. Andelen elever som får möjlighet att utveckla sitt modersmål i förskoleklassen har minskat de senaste två läsåren.

Andelen elever i förskoleklassen med annat modersmål än svenska som får möjlighet att utveckla sitt modersmål skiljer sig mellan elever i skolenheter med kommunal respektive enskild huvudman. Andelen i skolenheter med enskild huvudman är högre än i kommunala skolenheter, 49 procent jämfört med 29 procent. Bland elever i skolenheter med statlig huvudman, dvs. skolenheter i Sameskolstyrelsens eller Specialpedagogiska skolmyndighetens regi, är motsvarande andel 117 procent.⁷ Antalet elever i förskoleklass som får möjlighet att

⁷ Observera att antalet elever i förskoleklass med annat modersmål än svenska i skolenheter med statlig huvudman är lågt, 24 elever.

utveckla modersmål överstiger antalet elever som har annat modersmål än svenska i förskoleklass i Sameskolstyrelsens regi. Detta förklaras sannolikt av att elever som tillhör de nationella minoriteterna har en starkare rätt till modersmålsundervisning än andra elever, och att det då inte finns krav på att språket ska vara elevens dagliga umgängesspråk eller att eleven ska ha några kunskaper i språket.

Flickor får i något högre utsträckning än pojkar möjlighet att utveckla sitt modersmål. Bland de elever som har ett annat modersmål än svenska får 33 procent av flickorna och 31 procent av pojkarna den möjligheten.

Läsåret 2020/21 är arabiska det vanligaste modersmålet bland eleverna som får möjlighet att utveckla ett annat modersmål än svenska. Drygt 26 procent av eleverna med ett annat modersmål än svenska har arabiska som modersmål. Andra vanliga modersmål är somaliska, engelska och kurdiska.

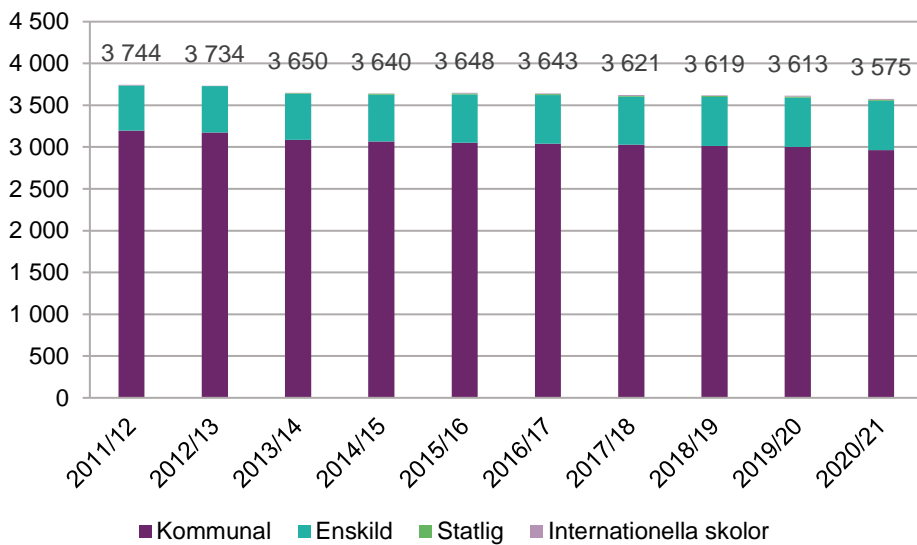
Andelen elever som får möjlighet att utveckla sitt modersmål varierar mellan de tio vanligaste modersmålen. Bland eleverna som har somaliska, arabiska, polska, engelska och spanska som modersmål får 44–35 procent möjlighet att utveckla sitt modersmål. Bland elever med persiska och albanska som modersmål får knappt en tredjedel den möjligheten.

Skolenheter

Skolenheter med olika typer av huvudmän

Det finns knappt 3 580 skolenheter med förskoleklass läsåret 2020/21. I diagram 6 visas antalet skolenheter totalt under perioden 2011/12–2020/21 samt antalet därav med kommunal, enskild respektive statlig huvudman.

Diagram 6. Antal skolenheter med förskoleklass per huvudmannatyp inklusive internationella skolor läsåren 2011/12–2020/21.

Källa: Förskoleklassen, Elever, tabell 2A för läsåren 2011/12–2020/21.

Av diagrammet framgår att det totala antalet skolenheter har minskat kontinuerligt de senaste tio läsåren.

Lsåret 2020/21 finns det 2 960 skolenheter med förskoleklass med kommunal huvudman, 588 skolenheter med enskild huvudman och 11 skolenheter med statlig huvudman. Av skolenheterna med enskild huvudman har 500 skolenheter allmän inriktning, 53 konfessionell inriktning och 35 inriktning mot waldorfpedagogik. Fristående skolor med förskoleklass finns i 175 av landets 290 kommuner. Därutöver finns det 12 internationella skolor.

Statistikredovisningen på Skolverkets webbplats

De tabeller som uppgifterna är hämtade från hittar du på Skolverkets webbplats.
www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

› Sök statistik › Sveriges officiella statistik › [skolform] › [statistikområde]
› [läsåår, termin, år] › [Tabell XX].

På Skolverkets webbplats redovisas statistik för riket.

I kvalitetsdeklarationen för statistiken finns information om statistikens ändamål, innehåll, tillförlitlighet, aktualitet, tillgänglighet och jämförbarhet. Du hittar kvalitetsdeklarationen på Skolverkets webbplats.

www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

› Sök statistik › Sveriges officiella statistik › [skolform] › [statistikområde]
› [läsåår, termin, år] › [Relaterade dokument].